

อุปลักษณเชิงมโนทัศน์ที่เกี่ยวกับความรักจากเพลงภาษาญี่ปุ่น The Conceptual Metaphors of Love from Japanese Songs

นภสร อิงสถิตธวันต์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

cartoonnm@gmail.com

สุนทรี คันธธรรมพันธ์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

soontare@g.swu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอุปลักษณเชิงมโนทัศน์ที่เกี่ยวกับความรักจากเพลงภาษาญี่ปุ่น โดยใช้แนวคิดอุปลักษณเชิงมโนทัศน์ตามทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชานของเลคอฟและจอห์นสัน (1980) ในการพิจารณาถ้อยคำอุปลักษณที่นำมาใช้เปรียบว่าสะท้อนให้เห็นความคิดที่มีต่อความรักของคนญี่ปุ่นอย่างไร สมมติฐานได้แก่ 1) อุปลักษณเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักในเพลงภาษาญี่ปุ่นมีการเปรียบกับธรรมชาติมากที่สุด 2) อุปลักษณเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักมีทัศนคติเชิงบวกต่อความรักมากกว่าเชิงลบ 3) ชนิดคำของถ้อยคำอุปลักษณมีความสอดคล้องกับความหมายของสิ่งที่นำไปเปรียบ โดยเก็บรวบรวมเพลงภาษาญี่ปุ่นจากชาร์ต Billboard Japan 2020 คัดเลือกเฉพาะเพลงที่เป็นภาษาญี่ปุ่นแต่งโดยคนญี่ปุ่นเพื่อที่จะสามารถรับรู้เฉพาะมโนทัศน์ของคนญี่ปุ่นเท่านั้น จำนวน 53 เพลง จากนั้นวิเคราะห์ถ้อยคำที่พบในเพลงญี่ปุ่นว่าจัดอยู่ในอุปลักษณประเภทใด จากการศึกษาพบประเภทอุปลักษณที่นำไปเปรียบกับความรักทั้งหมด 8 ประเภทเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1. ธรรมชาติ 2. การเดินทาง 3. สิ่งของ 4. การแสดง 5. ความเจ็บป่วย 6. สิ่งเหนือธรรมชาติ 7. อาหาร 8. ของเหลวในภาชนะบรรจุ โดยพบจำนวน “ความรักคือธรรมชาติ” มากที่สุด แสดงให้เห็นว่าคนญี่ปุ่นมีความใกล้ชิดกับธรรมชาติ มีวิถีชีวิตที่สอดคล้องและกลมกลืนกับธรรมชาติเป็นอย่างมาก ทั้งยังนำประสบการณ์หรือสิ่งใกล้ตัวในชีวิตประจำวันมาใช้เป็นมโนทัศน์ต้นทางในการเปรียบเทียบเพื่อให้เข้าใจความรักที่เป็นนามธรรมได้ชัดเจนขึ้นซึ่งสะท้อนทัศนคติเชิงบวกต่อความรักมากกว่าเชิงลบ และชนิดของถ้อยคำอุปลักษณยังสอดคล้องกับความหมายของสิ่งที่นำมาเปรียบ

คำสำคัญ: อุปลักษณเชิงมโนทัศน์, ความรัก, เพลงภาษาญี่ปุ่น

Abstract

This research aimed to study the conceptual metaphors of love from Japanese songs. The analysis was based on the conceptual metaphors of Lakoff and Johnson (1980) 's linguistic theory. The hypotheses were 1) the comparative of “the conceptual of metaphor of love” to type of “nature” would be found the most; 2) the conceptual metaphors of love reflected in Japanese songs tended to reflect positive attitudes rather than the negative ones; and 3) the parts of speech of metaphor found in the study were corresponding to their representations of simile’s meanings. The data included 53 songs from the 2020 Billboard Japan chart, selected only Japanese songs by Japanese composers. The conceptual metaphors of love found in this study involved 8 metaphors as follows: 1. Love is nature; 2. Love is journey; 3. Love is things; 4. Love is a show; 5. Love is sickness; 6. Love is supernatural; 7. Love is food; and 8. Love is liquid. “Love is nature” appeared to be the most frequent metaphors found in the Japanese songs, which highlighted the harmony of Japanese’s way of life with nature. The conceptual metaphors of love also tended to reflect positive attitudes rather than negative attitudes. Besides, the parts of speech of metaphor were found to correspond to their representations of simile’s meanings.

Keywords: Conceptual metaphor, Love, Japanese song

บทนำ

ภาษาคือคำที่ใช้พูดหรือเขียนเพื่อสื่อความหมายเพื่อให้เกิดความเข้าใจและเกิดความสัมพันธ์ต่อกันในสังคม การใช้ภาษาขึ้นอยู่กับความคิด ความเชื่อ และค่านิยมของแต่ละบุคคล ไม่ใช่แค่สำหรับการสื่อสารแต่ยังรวมถึงการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดอีกด้วย เลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff and Johnson, 1980) กล่าวว่าระบบความคิดของเราไม่ใช่สิ่งที่เราจะสามารถรับรู้ได้ตามปกติทั่วไป ส่วนใหญ่การกระทำทุกวันของเราเพียงแค่วัดและแสดงออกมาโดยอัตโนมัติ วิธีหนึ่งในการที่จะรับรู้ระบบความคิดได้คือการดูจากภาษาที่ใช้ เนื่องจากการสื่อสารอยู่บนพื้นฐานของระบบความคิดเดียวกับที่เราใช้ในการคิดและแสดงออก การใช้ภาษาจึงเป็นหลักฐานสำคัญที่จะแสดงให้เห็นว่าระบบความคิดนั้นเป็นอย่างไร

อีกหนึ่งวิธีที่ใช้ในการถ่ายทอดความคิด อารมณ์ และความรู้สึกนอกจากการพูดคุยคือบทเพลง เพลงเป็นสิ่งที่มิมีในทุกวัฒนธรรมไม่ว่าจะชนชาติหรือประเทศไหน แต่ละวัฒนธรรมจะมีเนื้อร้องและทำนองที่แตกต่างกันตาม

สภาพสังคมและลักษณะของวัฒนธรรมนั้น ๆ เพลงจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนความคิด อารมณ์ และความรู้สึกของมนุษย์ออกมาได้เป็นอย่างดี เนื้อหาของเพลงมีหลากหลายประเภท เช่น ความสุข ความเศร้า ให้กำลังใจ และความรัก เป็นต้น

ในประเทศไทยหนึ่งในเพลงที่เป็นที่นิยมของวัยรุ่นคือเพลงญี่ปุ่น เพลงญี่ปุ่นหรือที่เรียกกันในปัจจุบันว่า “J-POP” การฟังเพลงหากเข้าใจความหมายของเพลงนั้นจะทำให้เรามีอารมณ์ร่วมมากยิ่งขึ้น เพราะการแต่งเพลงจะมีการใช้คำศัพท์ วลี และประโยคที่ต่างจากที่ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อความสละสลวยและไพเราะของบทเพลง ดังนั้นถ้าไม่มีการวิเคราะห์หรือตีความก็จะไม่สามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้แต่งคิดหรือต้องการจะสื่อได้อย่างถ่องแท้

อุปลักษณะเป็นการเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งโดยนำสิ่งสองสิ่งที่อยู่ในคนละวงความหมายมาเปรียบเทียบ วงความหมายต้นทางคือความหมายเดิมก่อนจะมีการเปรียบเทียบ วงความหมายปลายทางคือความหมายที่ต้องการเปรียบถึง เช่น ความรักคือธรรมชาติ วงความหมายต้นทางคือธรรมชาติ วงความหมายปลายทางคือความรัก ทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชานเชื่อว่า ภาษาสะท้อนระบบความคิดผู้คน อุปลักษณะที่เป็นการใช้ภาษาในเชิงเปรียบเทียบจึงสะท้อนความคิดได้เป็นอย่างดี (Lakoff and Johnson, 1980) แนวทางของภาษาศาสตร์ปริชานจึงเรียกอุปลักษณะที่ทำให้กระบวนการคิดของมนุษย์สื่อออกมาให้เห็นได้ทางรูปภาษาว่า “อุปลักษณะเชิงมนทัศน์” นอกจากจะทำให้เข้าใจความหมายแล้วยังทำให้สามารถเข้าใจความคิดของผู้ใช้ภาษาในสังคมนั้น ๆ อีกด้วย

งานศึกษาที่ใช้แนวคิดอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ของเลคอฟและจอห์นสัน (1980) เป็นกรอบการศึกษาอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ที่สะท้อนความคิดของคนไทยที่มีต่อความรักผ่านบทเพลงไทย เช่น กรกนก รัมมะอัทธ์ (2556), กรกต กลิ่นเดช, ณรงค์กรณ รอดทรัพย์ (2019) และศรณชนก ศรแก้ว (2560) พบว่าอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ในบทเพลงไทยที่พบในงานเหล่านี้ต่างสะท้อนให้เห็นความคิดความเชื่อในสังคมไทยที่มีอิทธิพลต่อมนทัศน์เกี่ยวกับความรัก อุปลักษณะที่พบจะมีความคล้ายหรือแตกต่างกันขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่ได้พบเจอประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังพบการศึกษาที่สะท้อนมนทัศน์ความรัก เช่น นันทนา วงษ์ไทย (2561) เก็บข้อมูลจากภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และสืบค้นรูปภาษาที่มีความหมายเกี่ยวกับความเจ็บป่วยมาเปรียบกับสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งความรัก ทำให้เห็นมุมมองที่มีต่อความรักผ่านอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ความเจ็บป่วยได้ด้วย อีกทั้งยังพบการศึกษาที่รวบรวมถ้อยคำอุปลักษณะแสดงอารมณ์ เช่น ปาลิตา ผลประดับเพ็ชร (2017) ที่นำถ้อยคำอุปลักษณะแสดงอารมณ์มาจัดหมวดหมู่ ทำให้เห็นมุมมองที่มีต่ออารมณ์ต่าง ๆ รวมถึงความรักได้เช่นกัน

ในส่วนของการศึกษาอุปลักษณะในเพลงภาษาญี่ปุ่น พรราวพรรณ พลบุญ (2018) รวบรวมถ้อยคำอุปลักษณะเกี่ยวกับความรักจากคลังข้อมูลเพลงภาษาญี่ปุ่น กำหนดวงความหมายปลายทาง 4 ประเภท ได้แก่ 1. ความรัก 2. ผู้มีความรัก 3. ผู้หญิง 4. ผู้ชาย โดยแต่ละประเภทก็จะพบการใช้อุปลักษณะที่ต่างกันไป นอกจากนี้ Nakao และ Nabeshima (2014) ได้ใช้แนวคิดอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ในการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างการแสดงออกถึงความรักของคำว่า 恋 (koi) และ 愛 (ai) ซึ่งทั้งคู่มีความหมายว่ารักเหมือนกัน อุปลักษณะที่ถูกหยิบยกขึ้นมา

วิเคราะห์ความแตกต่าง คือ ระยะเวลา ความเร็ว และทิศทาง รวบรวมข้อมูลอุปลักษณะจากบทเพลงด้วยเครื่องมือสืบค้น และการตอบแบบสอบถามของนักศึกษา

นอกจากนี้ Ooishi (2008) ศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษในการใช้อุปลักษณะอารมณ์ มีการใช้อุปลักษณะในการถ่ายทอดความหมายถึงอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ เช่น ความรัก ความโกรธ ความเศร้า เป็นต้น โดยการเก็บข้อมูลมุ่งเน้นที่วลีคำกริยาที่พบในชีวิตประจำวัน พบว่าประเภทของอุปลักษณะในภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อม เช่น ปัจจัยทางสังคม เป็นต้น

จากปัจจัยแวดล้อมที่เป็นการกำหนดประเภทอุปลักษณะที่นำมาใช้เปรียบเทียบ (Ooishi, 2008) และอย่างที่ทราบกันว่าประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่อยู่อาศัยอย่างกลมกลืนกับธรรมชาติ รักและเคารพในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก (สุพิศ เสี่ยงก่อ, 2562) ทำให้ผู้วิจัยคิดว่าอุปลักษณะความรักในภาษาญี่ปุ่นจะมีการนำไปเปรียบเทียบกับธรรมชาติมากที่สุด แม้จะมีงานวิจัยที่ศึกษาอุปลักษณะความรักในเพลงภาษาญี่ปุ่นแล้ว (Nakao และ Nabeshima, 2014 และ พรพรพรรณ พลบุญ, 2018) แต่ยังไม่มีการวิจัยใดระบุว่าพบประเภทอุปลักษณะใดมาใช้เปรียบเทียบกับความรักมากที่สุด

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงจะวิเคราะห์อุปลักษณะที่อยู่ในเพลงภาษาญี่ปุ่นตามแนวคิดอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ของเลคอฟและจอห์นสัน (1980) เพื่อศึกษาถ้อยคำอุปลักษณะเกี่ยวกับความรักจากเพลงภาษาญี่ปุ่นที่สะท้อนให้เห็นความคิดที่มีต่อความรักของคนญี่ปุ่น โดยมีสมมติฐานว่า 1) จะพบประเภทอุปลักษณะ “ความรักคือธรรมชาติ” มากที่สุด 2) ทศนคติต่อความรักของคนญี่ปุ่นจะเป็นไปในเชิงบวกมากกว่าเชิงลบ และ 3) การใช้ชนิดคำของถ้อยคำอุปลักษณะมีความสอดคล้องกับความหมายของสิ่งที่นำไปเปรียบ โดยงานวิจัยนี้จะทำให้เข้าใจระบบความคิดของคนญี่ปุ่นที่มีต่อความรักมากยิ่งขึ้น

งานวิจัยนี้ศึกษาเพลงภาษาญี่ปุ่นจากชาร์ต Billboard Japan ประจำปี 2020 โดยเลือกเฉพาะเพลงที่เป็นเพลงภาษาญี่ปุ่นแต่งโดยคนญี่ปุ่นเท่านั้น ซึ่งคัดเลือกได้ 53 เพลง จากจำนวน 100 เพลง และศึกษาเฉพาะเพลงที่มีเนื้อหาหรือมีรูปภาษาที่เป็นถ้อยคำอุปลักษณะเกี่ยวกับความรักเท่านั้น โดยวิเคราะห์ความหมายจากคำในภาษาญี่ปุ่น ไม่ใช่จากคำแปลไทย เนื่องจากคำแปลอาจเลือกใช้คำเพื่อความสวยงามในภาษาไทยแต่ความหมายอาจจะไม่ตรงกับภาษาญี่ปุ่นซึ่งเป็นภาษาต้นทาง เช่น “何気ない (nani ge nai) ธรรมดา ไม่พิเศษ” แม้ว่าสามารถนำมาแปลเป็น “จิตซิด” แสดงอุปลักษณะในข้อความภาษาไทยที่แปลได้ แต่ความหมายไม่ตรงกับภาษาต้นทางจึงไม่นำมาใช้วิเคราะห์ และงานวิจัยนี้นำเสนออุปลักษณะเชิงมนทัศน์ที่เกี่ยวกับความรักเฉพาะระดับคำเท่านั้น เช่น 酸いも甘いも (sui-mo-amai-mo) มีความหมายว่า “ช่วงเวลาทุกข์และสุข” เป็นสำนวน จึงไม่อยู่ในขอบเขตของงานวิจัยนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเพลงภาษาญี่ปุ่นจากชาร์ต Billboard Japan ประจำปี 2020 จำนวน 100 เพลงโดยเลือกเฉพาะเพลงที่เป็นเพลงภาษาญี่ปุ่นแต่งโดยคนญี่ปุ่นเพื่อที่จะสามารถรับรู้โน้ตทัศน์ของคนญี่ปุ่นเท่านั้น จำนวน 53 เพลงและกำหนดประเภทอุปลักษณ์ จากเอกสารอ้างอิง (เอกสารและงานวิจัย 6 รายการและหนังสือ 2 รายการ¹⁾) โดยจะต้องเป็นอุปลักษณ์ที่พบร่วมกันในเอกสารอ้างอิง 2 รายการขึ้นไป (ดูตารางที่ 1) ซึ่งได้ประเภทอุปลักษณ์จำนวน 10 ประเภท ได้แก่ 1. ความรักคือธรรมชาติ 2. ความรักคือการเดินทาง 3. ความรักคือสิ่งของ 4. ความรักคือการแสดง 5. ความรักคือความเจ็บป่วย 6. ความรักคือสิ่งเหนือธรรมชาติ 7. ความรักคืออาหาร 8. ความรักคือของเหลวในภาชนะบรรจุ 9. ความรักคือสงคราม 10. ความรักคือสถานที่ จากนั้นนำถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏในเพลง 53 เพลงนั้นมาพิจารณาความหมายของบทเพลงในภาษาญี่ปุ่นซึ่งเป็นภาษาต้นทาง จากนั้นจำแนกว่าเป็นอุปลักษณ์ประเภทใด พร้อมทั้งแสดงการถ่ายโอนความหมายต้นทางไปยังความหมายปลายทางของเลคอฟและจอห์นสัน (1980) หลังจากนั้นนำไปวิเคราะห์ว่าคนญี่ปุ่นมีโน้ตทัศน์ต่อความรักผ่านการใช้อุปลักษณ์เหล่านั้นอย่างไรบ้าง มีทัศนคติต่ออุปลักษณ์แต่ละประเภทนั้นทางบวกหรือทางลบ นอกจากนี้ยังนำคำอุปลักษณ์ที่พบมาจัดแบ่งชนิดของคำเป็นชนิดต่าง ๆ 4 ชนิด ได้แก่ 1. คำนาม 2. คำกริยา และ 3. คำคุณศัพท์ 4. คำวิเศษณ์

	อาหาร	ของเหลวในภาชนะบรรจุ	สิ่งของ	การเดินทาง	การแสดง	ความเจ็บป่วย	ธรรมชาติ	สิ่งเหนือธรรมชาติ	สงคราม	สถานที่
กรกต กลิ่นเดช, ณรงค์กรณ์ รอดทรัพย์ (2019)			1	1			1		1	1
กรกนก รัมมะอิดด์ (2556)	1		1	1	1	1	1	1	1	1
ศรณชนก ศรีแก้ว (2560)	1		1	1	1	1	1	1		1
พราวพรรณ พลบุญ (2018)				1	1	1	1	1	1	
ปาลิตา ผลประดับเพ็ชร (2017)	1	1		1		1	1	1	1	
นันทนา วงษ์ไทย (2561)						1				
Lakoff and Johnson (1980)				1		1		1	1	
Zoltán Kövecses (1986)	1	1	1			1	1	1		

ตารางที่ 1 : ตารางแสดงประเภทของอุปลักษณ์ในเอกสารอ้างอิงตั้งแต่ 2 รายการขึ้นไป

¹ รายชื่องานวิจัยทั้ง 6 รายการ ได้แก่

ก. กรกต กลิ่นเดช, ณรงค์กรณ์ รอดทรัพย์. (2019). ศึกษาอุปลักษณ์เชิงมีโนทัศน์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงที่ประพันธ์โดยแก้ว อัจฉริยะกุล. *วารสารมังรายสาร*, 7(2), 33-44
ข. กรกนก รัมมะอิดด์. (2556). การเปรียบเทียบอุปลักษณ์ความรักในเพลงไทยลูกทุ่งกับเพลงไทยสากล (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศิลป์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
ค. นันทนา วงษ์ไทย. (2561). ศึกษาโน้ตทัศน์ “ความเจ็บป่วย” ที่ใช้เป็นอุปลักษณ์ในภาษาไทย. *วารสารภาษาและวัฒนธรรม*, 37(1), 105-132.
ง. ปาลิตา ผลประดับเพ็ชร. (2017). อุปลักษณ์แสดงอารมณ์ในภาษาไทย. *วารสารวิจิตรวรรณสาร*, 1(1), 63-86.
จ. พราวพรรณ พลบุญ. (2018). อุปลักษณ์เชิงมีโนทัศน์จากบทเพลง J-pop. *วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์*, 35(2), 331-361.
ฉ. ศรณชนก ศรีแก้ว. (2560). อุปลักษณ์เชิงมีโนทัศน์เกี่ยวกับบุคคลที่สามของความรักในเพลงไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศิลป์, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
รายชื่อหนังสือ 2 รายการ ได้แก่
ช. Lakoff, & Johnson. (1980). *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago.
ซ. Zoltán Kövecses. (1986). *Metaphors of Anger, Pride, and Love*. L. Eötvös University.

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์อุปลักษณความรักในเพลงรักภาษาญี่ปุ่นจำนวน 53 เพลง พบถ้อยคำอุปลักษณในเพลงภาษาญี่ปุ่น 82 คำ และประเภทอุปลักษณที่พบในเพลงภาษาญี่ปุ่นมี 8 ประเภท ได้แก่ 1. ความรักคือธรรมชาติ 2. ความรักคือการเดินทาง 3. ความรักคือสิ่งของ 4. ความรักคือการแสดง 5. ความรักคือความเจ็บป่วย 6. ความรักคือสิ่งเหนือธรรมชาติ 7. ความรักคืออาหาร 8. ความรักคือของเหลวในภาชนะบรรจุ ไม่พบอุปลักษณความรักคือสงครามและความรักคือสถานที่ อุปลักษณความรักคือธรรมชาติพบมากที่สุดจำนวน 25 คำ คิดเป็นร้อยละ 30.49 ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐาน 1) ที่ตั้งไว้ ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

ประเภท	จำนวนถ้อยคำในเพลงภาษาญี่ปุ่น	
	จำนวน (คำ)	ร้อยละ
1. ความรักคือธรรมชาติ	25	30.49
2. ความรักคือการเดินทาง	16	19.51
3. ความรักคือสิ่งของ	13	15.85
4. ความรักคือการแสดง	11	13.41
5. ความรักคือความเจ็บป่วย	9	10.98
6. ความรักคือสิ่งเหนือธรรมชาติ	4	4.88
7. ความรักคืออาหาร	2	2.44
8. ความรักคือของเหลวในภาชนะบรรจุ	2	2.44
รวม	82	100

ตารางที่ 2 : ตารางแสดงประเภทและจำนวนของอุปลักษณที่พบในเพลงรักภาษาญี่ปุ่น

1. ความรักคือธรรมชาติ พบถ้อยคำอุปลักษณ 25 คำ คิดเป็นร้อยละ 30.49 ของจำนวนอุปลักษณทั้งหมด เป็นการนำถ้อยคำที่อยู่ในวงความหมายของธรรมชาติมาใช้เป็นความหมายต้นทางเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับความรักซึ่งมีความหมายปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการ ของ “ธรรมชาติ” กับ “ความรัก” จากการศึกษเพลงภาษาญี่ปุ่นพบถ้อยคำอุปลักษณที่อยู่ในวงความหมายธรรมชาติ ได้แก่ 光 (hikari) แสง, 色彩 (shikisai) สีสัน, 雪 (yuki) หิมะ, 春風 (haru kaze) ลมของฤดูใบไม้ผลิ, 風の強さ (Kaze no tsuyosa) ความแรงของลม, 空 (sora) ท้องฟ้า, 雲 (kumo) เมฆ, 熱い (atsui) ร้อน², 虹 (niji) สายรุ้ง, 晴れ間 (harema) อากาศแจ่มใส, 煌めき (kirameki) แสงเป็นประกาย, 晴れ (hare) แจ่มใส, 合図 (aizu) สัญญาณ, 星 (hoshi) ดาว, 波 (nami) คลื่น, 輝き (kagayaki) ส่องประกาย, 水 (mizu) น้ำ, マリーゴールド (mariigourudo) ดอกดาวเรือง, 実る (minoru) ออกผล³, 花束 (hanataba) ช่อดอกไม้, 棘 (toge) หนาม, 花 (hana) ดอกไม้, 幼い (osanai) วัยเยาว์ เด็ก, 噛みつく (kamitsuku) กัด, 離さない (hanasanai) ไม่ปล่อย

² ยกตัวอย่างประโยคเพียงบางคำเท่านั้น

³ ในการนำเสนอคำกริยาใช้เป็นรูปพจนานุกรมที่ยังไม่มีการผัน แต่ในประโยคตัวอย่างของเนื้อเพลงจะเป็นคำกริยาที่มีการผัน เปลี่ยนรูปแล้ว

- (1.1) 熱い想い 俺の胸に君に 強く刻んでる atsui omio ore no mune ni kimi ni tsuyoku
kizanderu ความรู้สึกร้อนแรงที่เธอสลักลงในใจฉัน
(OH-EH-OH -JO1 แปลโดย JO1SOWHATSUB)
- (1.2) 雨上がり 虹がかかった空みたいな君 ameagari niji ga kakatta sora mitai na kimi
คุณเป็นดังราวกับสายรุ้งที่ทอดยาวบนท้องฟ้าหลังฝนตก
(イエスタデイ - Official 髭男 dism แปลโดย <https://bit.ly/3dVoasK>)
- (1.3) 笑う顔に何ができるだろうか 傷つくこと 喜ぶこと 繰り返す 波と情動
warau kao ni nani ga dekiru darou ka kizutsuku koto yorokobu koto kurikaesu
nami to joudou จะพอทำอะไรให้กับใบหน้ายิ้มมันได้บ้างไหมนะ ทั้งความเจ็บปวด และความ
ยินดี อารมณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำไปมาดุจเกลียวคลื่น
(打上花火 - DAOKO×米津玄師 แปลโดย <https://bit.ly/2SeE0q9>)
- (1.4) 麦わらの帽子の君が揺れた マリーゴールド に似てる mugiwara no boushi no kimi ga
yureta mariigourudo ni niteru เธอที่สวมหมวกฟางนั้นช่างดูเหมือนดอกดาวเรืองที่พริ้วไหว
(マリーゴールド - あいみょん แปลโดย <https://bit.ly/2QH6yYC>)
- (1.5) この恋が実りますように 裸の心受けとめて kono koi ga minorimasu youni
hadaka no kokoro uketomete ขอให้ความรักครั้งนี้ออกผลด้วยเถอะ ยอมรับหัวใจอัน
เปลือยเปล่านี้ที่
(裸の心 - あいみょん แปลโดย <https://bit.ly/3vEcpgv>)

จาก (1.1) - (1.5) จะเห็นได้ว่าการพบถ้อยคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายของธรรมชาติมาเปรียบถึงความรัก คำว่า “熱い (atsui) ร้อน” เป็นคำที่นำมาเปรียบกับอารมณ์รักที่มีอยู่มากทำให้เกิดความกระวนกระวายซึ่งเหมือนกับความร้อน เมื่อโดนหรือเข้าใกล้ก็ทำให้อยู่ไม่เป็นสุข “虹 (niji) สายรุ้ง” เปรียบเหมือนคนรักที่อยู่สูงและมีความสวยงาม เมื่อได้พบเจอก็ทำให้มีความสุขเหมือนเวลาได้เห็นสายรุ้งหลังฝนตก “波 (nami) คลื่น” เป็นการเปรียบกับความรักที่มีความกังวล เอาแน่เอานอนไม่ได้ เปลี่ยนไปมาเหมือนคลื่นที่มีการซัดขึ้นและลง คำว่า “マリーゴールド (mariigourudo) ดอกดาวเรือง” เป็นการเปรียบดอกไม้กับคนที่รัก ดอกไม้เป็นสิ่งที่มีลักษณะสดใสสวยงาม และมีกลิ่นหอมเหมือนกับคนที่รัก คำว่า “実る (minoru) ออกผล” เป็นการเปรียบความสัมพันธ์ในความ

รัก การที่ดอกไม้ค่อยๆออกดอกออกผลต้องใช้เวลาและการดูแลเอาใจใส่เหมือนกับความสัมพันธ์ที่ต้องช่วยกันดูแล
ประคับประคองทั้งสองฝ่ายจึงจะมีความสุขในชีวิตคู่

มโนทัศน์ต้นทาง	มโนทัศน์ปลายทาง
ธรรมชาติ	ความรัก
熱い (atsui) ร้อน, 波 (nami) คลื่น	อารมณ์รัก
虹 (niji) สายรุ้ง, マリーゴールド (mariigourudo) ดอกดาวเรือง	คนที่รัก
実る (minoru) ออกผล	ความสัมพันธ์

ตารางที่ 3 : ตารางแสดงการถ่ายโอนความหมายต้นทางไปยังความหมายปลายทางของอุปลักษณธรรมชาติ

2. ความรักคือการเดินทาง พบถ้อยคำอุปลักษณ 16 คำ คิดเป็นร้อยละ 19.51 ของจำนวนอุปลักษณทั้งหมด เป็นการนำถ้อยคำที่อยู่ในวงความหมายของการเดินทางมาใช้เป็นความหมายต้นทางเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับความรักซึ่งเป็นความหมายปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการ ของ “การเดินทาง” กับ “ความรัก” จากการศึกษาเพลงภาษาญี่ปุ่นพบถ้อยคำอุปลักษณที่อยู่ในวงความหมายการเดินทาง ได้แก่ 戻る (modoru) ย้อนกลับ, 歩き出さなきや (arukidasanakya) เดินหน้า, 遙か先へ進め (haruka saki e susume) ไปข้างหน้า, 道 (michi) ทาง, 行方 (yukue) ตำแหน่ง, 歩く (aruku) เดิน, 運ぶ (hakobu) พา, 行く (iku) ไป, 旅 (tabi) การเดินทาง, ターミナル (taaminaru) สถานีปลายทาง, 小田急線 (Odakyusen) รถไฟสายโอตะคิว, ズレる (sureru) สวนทาง, 離れる (hanareru) แยกจาก, 戻る (modoru) กลับ, 道を歩く (michi wo aruku) เดินไปตามทาง, 行ける (ikeru) ไปได้

- (2.1) 戻れないよ、昔のようには煌めいて見えたとしても明日へと歩き出さなきや
modorenai yo mukashi no youni wa kirameite mieta toshitemo ashita e to
arukidasanakya แม้ว่าอดีตจะดูสว่างไสวแค่ไหน แต่ก็ยังเป็นสิ่งที่ย้อนกลับไปได้แล้ว ที่ทำได้แค่
ต้องเดินหน้าไปสู่วันพรุ่งนี้เท่านั้น

(白日 - King Gnu แปลโดย <https://bit.ly/3sUGiY5>)

- (2.2) 君と明日へ行く涙のターミナル並んで立っている
kimi to ashita e iku namida no taaminaru narande tatte iru
ไปยังวันพรุ่งนี้กับเธอ สถานีปลายทางของน้ำตา ยังไงก็จะยืนอยู่เคียงข้างกัน

(Stand By You- Official 髭男 dism แปลโดย <https://bit.ly/3dWdryi>)

(2.3) 君の頭の中は満員まるで朝の小田急線僕が乗り込む隙間なんてないのかな

kimi no atama no naka wa man-in marude asa no Odakyuusen boku ga norikomu
sukima nante nai no kana ในหัวของเธอคงเหมือนรถไฟสายโอดะคิวตอนเช้าที่อัดแน่น จนไม่มีที่ว่างให้ฉันเข้าไปเลย

(かくれんぼ - 優里 แปลโดย <https://bit.ly/2S22yIQ>)

จาก (2.1) - (2.3) จะเห็นได้ว่าการพบถ้อยคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายของการเดินทางมาเปรียบถึงความรัก โดยคำว่า “戻る (modoru) ย้อนกลับ” “歩き出す (arukidasu) เดินหน้า” ทำให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษามองว่าความรักเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการพัฒนา ความก้าวหน้าขึ้นในชีวิต “ターミナル (taaminaru) สถานีปลายทาง” เป็นการเปรียบว่าไม่ว่าปลายทางจะเป็นอย่างไร ไม่ว่าจะสุขหรือจะเศร้าก็จะอยู่เคียงข้างกันเสมอและยังพบการเปรียบคนที่รักเป็น “小田急線 (Odakyusen) รถไฟสายโอดะคิว” ที่แออัดในยามเช้าจนไม่สามารถเข้าไปได้เหมือนกับการที่ผู้มีความรักไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์กับคนที่รักได้เพราะคนนั้นคิดถึงแต่สิ่งอื่นๆโดยไม่ให้ความสนใจเลย จะเห็นว่าการใช้ประสบการณ์ที่พบเจอได้ในชีวิตประจำวันอย่างการเดินทางมาเปรียบกับความรักในอุปลักษณ์นี้

มโนทัศน์ต้นทาง	มโนทัศน์ปลายทาง
การเดินทาง	ความรัก
戻る (modoru) ย้อนกลับ	ความรักไปได้ไม่ดี
歩き出す (arukidasu) เดินหน้า	ความรักไปได้ดี
ターミナル (taaminaru) สถานีปลายทาง	ความสัมพันธ์ที่ดำเนินอย่างต่อเนื่อง
小田急線 (Odakyusen) รถไฟสายโอดะคิว	ที่ว่างในใจคนที่รัก

ตารางที่ 4 : ตารางแสดงการถ่ายโอนความหมายต้นทางไปยังความหมายปลายทางของอุปลักษณ์การเดินทาง

3. ความรักคือสิ่งของ พบถ้อยคำอุปลักษณ์ 13 คำ คิดเป็นร้อยละ 15.85 ของจำนวนอุปลักษณ์ทั้งหมด เป็นการนำถ้อยคำที่อยู่ในวงความหมายของสิ่งของมาใช้เป็นความหมายต้นทางเพื่อนำไปเปรียบกับความรักซึ่งเป็นความหมายปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “สิ่งของ” กับ “ความรัก” จากการศึกษาเพลงภาษาญี่ปุ่นพบถ้อยคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายของสิ่งของ ได้แก่ 奪う (ubau) ช่วงชิง, 届く (todoku) ส่งถึง, 真っ直ぐ (massugu) ตรงไป, 染める (someru) ย้อม, 扉 (tobira) ประตู, 壁 (kabe) กำแพง, 落ちる (ochiru) ตก, サーチライト (sachiraito) ไฟฉาย, 探す (sagasu) ค้นหา, 転がす (korogasu) ล้มกลิ้ง, 守る (mamoru) ปกป้อง, 残す (nokosu) ปล่อย, 真ん中 (mannaka) ตรงกลาง

- (3.1) 何気ない毎日を君色に染めておくれよ nanigenai mainichi wo kimi-iro ni somete
okure yo ค่ะวันที่แสนจืดชืดนั้น ช่วยย้อมมันด้วยสีสนของเธอนี้

(猫 - DISH// แปลโดย <https://bit.ly/3sV1UP>)

- (3.2) 恋に落ちた koi ni ochita ตกอยู่ในห้วงความรัก

(青と夏 - Mrs.GREEN APPLE แปลโดย <https://bit.ly/3aM1LMo>)

จาก (3.1) - (3.2) จะเห็นได้ว่าการพบถ้อยคำอุปลักษณที่อยู่ในวงความหมายของสิ่งของมาเปรียบถึงความรัก คำว่า “染める (someru) ย้อม” เป็นคำที่ไว้ใช้กับสิ่งของ เช่น ย้อมเสื้อผ้า คือการทำให้เสื้อผ้านั้นเปลี่ยนไปตามสีที่เราใช้ย้อม การเอามาเปรียบกับความรักในบริบทนี้จึงมีความหมายว่าเมื่อคนเกิดอารมณ์รักขึ้นก็จะเปลี่ยนความรู้สึกธรรมดาให้สดใสมากขึ้นเหมือนกับการย้อมผ้าที่ทำให้สีจางกลับมาสดใสได้เหมือนเดิม คำว่า “落ちる (ochiru) ตก” แสดงให้เห็นว่าเปรียบเทียบความรู้สึกของคนที่มีความรักว่าตนเป็นสิ่งที่สามารถตกสู่ความรู้สึกรักได้

มโนทัศน์ต้นทาง	มโนทัศน์ปลายทาง
สิ่งของ	ความรัก
<u>染める (someru) ย้อม</u>	การเปลี่ยนความรู้สึกของผู้ที่มีความรัก
<u>落ちる (ochiru) ตก</u>	ความรู้สึกของผู้มีความรัก

ตารางที่ 5 : ตารางแสดงการถ่ายโอนความหมายต้นทางไปยังความหมายปลายทางของอุปลักษณสิ่งของ

4. **ความรักคือการแสดง** พบถ้อยคำอุปลักษณ 11 คำ คิดเป็นร้อยละ 13.41 ของจำนวนอุปลักษณทั้งหมด เป็นการนำถ้อยคำที่อยู่ในวงความหมายของการแสดงมาใช้เป็นความหมายต้นทางเพื่อนำไปเปรียบกับความรักซึ่งเป็นความหมายปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “การแสดง” กับ “ความรัก” จากการศึกษาเพลงภาษาญี่ปุ่นพบถ้อยคำอุปลักษณที่อยู่ในวงความหมายการแสดง ได้แก่ ラブストーリー (rabusutoorii) เรื่องราวความรัก, 芝居 (shibai) การแสดง, 観客 (kankyaku) ผู้ชม, メロウなエンディング (merou na endingu) ตอนจบแบบมีความสุข, エンドロール (endorooru) เครดิตตอนจบ, フィルム (firumu) ฟิล์ม, 主演 (shuen) ตัวเอก, 助演 (joen) ตัวประกอบ, 監督 (kantoku) ผู้กำกับ, カメラマン (kameraman) ตากล้อง, 映画 (eiga) หนัง

- (4.1) 目指すのはメロウなエンディング mezasu no wa merou na endingu

จุดมุ่งหมายของเราคือตอนจบที่หวานชื่น

(感電 - 米津玄師 แปลโดย <https://bit.ly/3dWdryi>)

(4.2) 主演はもちろん君で僕は助演で監督でカメラマン

shuen wa mochiron kimi de boku wa joen de kantoku de kameraman

แน่นอนว่าตัวเองต้องเป็นคุณ ส่วนผมนั้นเป็นตัวประกอบ ผู้กำกับและตากล้อง

(115 万キロのフィルム - Official 髭男 dism แปลโดย <https://bit.ly/3dVoasK>)

จาก (4.1) - (4.2) จะเห็นได้ว่าการพบบ่อยคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายของการแสดงมาเปรียบถึงความรัก โดยคำว่า “メロウなエンディング (merou na endingu) ตอนจบแบบมีความสุข” เป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษามองว่าความรักเป็นเรื่องราวที่มีการเริ่มต้นและการดำเนินเรื่องไปเรื่อยๆ และมีบทสรุปในตอนท้าย ในการแสดงมีตอนจบทั้งแบบสมหวังและไม่สมหวังจึงเปรียบเหมือนกับความรักที่เมื่อความรักน้อยลงหรือหมดรักแล้วก็ต้องเลิกรากันไป คำว่า “カメラマン (kameraman) ตากล้อง” “助演 (joen) ตัวประกอบ” “監督 (kantoku) ผู้กำกับ” เป็นคำที่ใช้แทนผู้มีความรัก “主演 (shuen) ตัวเอก” แทนคนที่รัก ทำให้เห็นว่าคนที่รักเป็นสิ่งสำคัญมากเหมือนการแสดงที่มีการดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบโดย “ตัวเอง” โดยมี “ตากล้อง ตัวประกอบ ผู้กำกับ” เป็นคนที่คอยช่วยเหลือ

มโนทัศน์ต้นทาง	มโนทัศน์ปลายทาง
การแสดง	ความรัก
メロウなエンディング (merou na endingu) ตอนจบแบบมีความสุข	ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
主演 (shuen) ตัวเอก	คนที่รัก
監督 (kantoku) ผู้กำกับ, 助演 (joen) ตัวประกอบ	ผู้มีความรัก
カメラマン (kameraman) ตากล้อง	

ตารางที่ 6 แสดงการถ่ายโอนความหมายต้นทางไปยังความหมายปลายทางของอุปลักษณ์การแสดง

5. ความรักคือความเจ็บป่วย พบถ้อยคำอุปลักษณ์ 9 คำ คิดเป็นร้อยละ 10.98 ของจำนวนอุปลักษณ์ทั้งหมด เป็นการนำถ้อยคำที่อยู่ในวงความหมายของความเจ็บป่วยมาใช้เป็นความหมายต้นทางเพื่อนำไปเปรียบกับความรักซึ่งเป็นความหมายปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการ ของ “ความเจ็บป่วย” กับ “ความรัก” จากการศึกษาเพลงภาษาญี่ปุ่นพบถ้อยคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายความเจ็บป่วย ได้แก่, 瘡蓋 (kasabuta) สะเก็ดแผล, 深い傷 (fukaikizu) บาดแผลลึก, 剥がれ落ちる (hagareochiru) หลุดลอก, 馬鹿 (baka) บ้า, 痛い (itai) เจ็บปวด, 暴れ回る (abare mawaru) โมโห บ้าคลั่ง, 苦しい (kurushii) ลำบากเจ็บปวด, 傷 (kizu) บาดแผล, 傷跡 (kizuato) แผลเป็น

(5.1) 深い傷もいずれは瘡蓋に変わって剥がれ落ちるだろうか

fukaikizu mo izureha kasabuta ni kawatte hagare ochiru darouka

ในสักวันหนึ่งแม้กระทั่งบาดแผลลึกนี้ก็คงจะเปลี่ยนเป็นสะเก็ดแผลและหลุดลอกออกไปใช้ใหม่

(Teenager Forever- King Gnu แปลโดย <https://bit.ly/3nvJPeo>)

(5.2) また胸が痛いんだ 少しでも僕に近づいてほしくて

mata mune ga itain da sukoshi demo boku ni chikatsu ite hoshikute

รู้สึกเจ็บตรงหน้าอกอีกแล้ว อยากให้เธอเข้าใกล้ผมแม้เพียงสักนิดก็ยังดี

(君はロックを聴かない - あいみょん แปลโดย <https://bit.ly/32T0rDj>)

จาก (5.1) - (5.2) จะเห็นได้ว่าการพบถ้อยคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายของความเจ็บป่วยมาเปรียบถึงความรัก โดยคำว่า “痛い (itai) เจ็บปวด” เป็นอาการของคนที่ผิดหวังในความรัก ได้รับความทุกข์ทรมานด้านจิตใจเปรียบเหมือนเวลาได้รับบาดเจ็บที่ทำให้เกิดความทุกข์ทรมานและอาการออกมาทางร่างกาย คำว่า “深い傷 (fukaikizu) บาดแผลลึก” “瘡蓋 (kasabuta) สะเก็ดแผล” “剥がれ落ちる (hagareochiru) หลุดลอก” แสดงให้เห็นว่าเมื่อเราผิดหวังในความรักกว่าจะลืมเรื่องที่ผิดหวังหรือคนรักเก่าได้ต้องใช้เวลาในการลืม จึงเปรียบได้กับแผลที่ต้องใช้เวลาและการดูแลรักษาจึงจะหายได้ จากแผลลึกก็จะค่อยๆ ดันขึ้นจนกลายเป็นสะเก็ดและหลุดลอกไปเหมือนความผิดหวังในความรักที่ช่วงแรกจะเสียใจมากเมื่อดีขึ้นก็จะสามารถลืมความผิดหวังนั้นไปได้

มโนทัศน์ต้นทาง	มโนทัศน์ปลายทาง
ความเจ็บป่วย	ความรัก
深い傷 (fukaikizu) บาดแผลลึก, 瘡蓋 (kasabuta) สะเก็ดแผล	ความรู้สึกผิดหวังที่เหลืออยู่
剥がれ落ちる (hagareochiru) หลุดลอก	การลืมความผิดหวังได้แล้ว
痛い (itai) เจ็บปวด	ความผิดหวังในความรัก

ตารางที่ 7 : ตารางแสดงการถ่ายโอนความหมายต้นทางไปยังความหมายปลายทางของอุปลักษณ์ความเจ็บป่วย

6. ความรักคือสิ่งเหนือธรรมชาติ พบถ้อยคำอุปลักษณ์ 4 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.88 ของจำนวนอุปลักษณ์ทั้งหมด เป็นการนำถ้อยคำที่อยู่ในวงความหมายของสิ่งเหนือธรรมชาติ มาใช้เป็นความหมายต้นทางเพื่อนำไปเปรียบกับความรักซึ่งเป็นความหมายปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “สิ่งเหนือธรรมชาติ” กับ “ความรัก” จากการศึกษาเพลงภาษาญี่ปุ่นพบถ้อยคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายสิ่งเหนือธรรมชาติ ได้แก่ 夢 (yume) ความฝัน, 魔法 (mahou) เวทมนตร์, 遊ばせ (asobase) ปลดปล่อยให้ล่องลอย, 願 (negau) อธิษฐาน

- (6.1) サヨナラ言ってしまったら消えてしまうような 夢の続きはほらすぐそこ
sayonara itte shimattara kiete shimau youna yume no tsudzuki wa hora sugu
soko
ความฝันที่ฝันมาตลอดหายไปเมื่อเธอพูดคำบอกลา
(しあわせの保護色- 乃木坂 46 แปลโดยผู้วิจัย)
- (6.2) 貴方の影だけ伸びてゆく消えてしまわないで ずっとこの思いは変わらないいつまでも
も続いて欲しいと願っている
anata no kage dake nobite yuku kiete shimawanaide zutto kono omoi wa
kawaranai itsu made mo tsuzuite hoshii to negatteiru
มีเพียงแค่เงาของเธอเท่านั้นที่ทอดยาวออกไป อย่าหายไปเลยนะ ความรู้สึกนี้จะไม่มีวัน
แปรเปลี่ยนตลอดไป ไม่ว่าเมื่อไหร่ ยังคงอธิษฐานให้ดำเนินต่อไป
(点描の唄- Mrs.GREEN APPLE แปลโดย <https://bit.ly/2S9Q5ga>)

จาก (6.1) - (6.2) จะเห็นได้ว่าการพบถ้อยคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายของสิ่งเหนือธรรมชาติมาเปรียบถึงความรัก โดยคำว่า “夢 (yume) ความฝัน” เป็นการเปรียบความรักว่าเป็นสิ่งดีที่อยากให้เกิดขึ้นจริง เมื่อความรักสมหวังก็เหมือนฝันเป็นจริง การที่ความรักไม่สมหวังก็เหมือนความฝันที่ฝันไว้หายไป ไม่เป็นจริง “願 ㇿ (negau) อธิษฐาน” เป็นการคิด ตั้งจิต ภาวนาให้เกิดสิ่งดีกับตัวเราหรือผู้อื่น เปรียบเหมือนผู้ที่มีความรักที่คิดและอยากให้คนที่รักพบเจอแต่สิ่งดีหรืออยากให้ความสัมพันธ์เป็นไปได้ด้วยดี

มโนทัศน์ต้นทาง	มโนทัศน์ปลายทาง
สิ่งเหนือธรรมชาติ	ความรัก
<u>夢</u> (yume) ความฝัน	ความรู้สึกของผู้มีความรัก
<u>願</u> ㇿ (negau) อธิษฐาน	การกระทำของผู้มีความรัก

ตารางที่ 8 : ตารางแสดงการถ่ายโอนความหมายต้นทางไปยังความหมายปลายทางของอุปลักษณ์สิ่งเหนือธรรมชาติ

7. **ความรักคืออาหาร** พบถ้อยคำอุปลักษณ์ 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.44 ของจำนวนอุปลักษณ์ทั้งหมด เป็นการนำถ้อยคำที่อยู่ในวงความหมายของอาหารมาใช้เป็นความหมายต้นทางเพื่อนำไปเปรียบกับความรักซึ่งเป็นความหมายปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “อาหาร” กับ “ความรัก” จากการศึกษาเพลงภาษาญี่ปุ่น พบถ้อยคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายอาหาร ได้แก่ 味わ ㇿ (ajiwau) ลิ้มรส, 甘い (amai) หวาน

(7.1) 酸いも甘いも寄り添って一緒に味わおうフィルムがなくなるまで

Sui-mo-amai-mo yorisotte issho ni ajiwau firumu ga nakunaru made

ไม่ว่าจะทุกข์หรือสุขเราก็คงจะอยู่เคียงข้างกัน มาลิ้มลองรสชาติต่างๆ จนกว่าฟิล์มนี้จะหมดม้วนไป

(115 万キロのフィルム - Official 髭男 disg แพลโดย<https://bit.ly/3dVoasK>)

(7.2) 辛いけど否めない でも離れ難いのさ その髪に触れただけで痛い いやいやでも甘いな

tsurai kedo inamenai demo hanare gatai no sa sono kami ni fureta dake de itai ya

iya demo amaina มันเสียใจนะแต่ก็ทำอะไรไม่ได้ ทำได้เพียงต้องเดินจาก แค่นี้สัมผัสเส้นผมนี้ก็ทำให้เจ็บปวด แต่มันช่างหวานเหลือเกิน

(Pretender - Official 髭男 disg แพลโดย <https://bit.ly/3dVoasK>)

จาก (7.1) - (7.2) จะเห็นได้ว่าการพบถ้อยคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายของอาหารมาเปรียบถึงความรัก โดยคำว่า 味わう (ajiwau) ลิ้มรส เป็นการชิม การลองรสชาติด้วยลิ้นในการรับรส ในบริบทนี้ใช้แสดงความหมายของการเผชิญสิ่งต่างๆในความสัมพันธ์ คำว่า 甘い (amai) หวาน เป็นสัมผัสรสชาติของอาหาร ในตัวอย่างนี้แสดงถึงแม้ว่าต้องแยกจากกัน แต่การที่เพียงแคได้สัมผัสผมของคนที่เราทำให้รู้สึกมีความสุข

มโนทัศน์ต้นทาง	มโนทัศน์ปลายทาง
อาหาร	ความรัก
味わう (Ajiwau) ลิ้มรส	การเผชิญสิ่งต่างๆในความสัมพันธ์
甘い (amai) หวาน	ความรู้สึกมีความสุข

ตารางที่ 9 : ตารางแสดงการถ่ายโอนความหมายต้นทางไปยังความหมายปลายทางของอุปลักษณ์อาหาร

8. ความรักคือของเหลวในภาชนะบรรจุ พบถ้อยคำอุปลักษณ์ 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.44 ของจำนวนอุปลักษณ์ทั้งหมด เป็นการนำถ้อยคำที่อยู่ในวงความหมายของของเหลวในภาชนะบรรจุมาใช้เป็นความหมายต้นทางเพื่อนำไปเปรียบกับความรักซึ่งเป็นความหมายปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “ของเหลวในภาชนะบรรจุ” กับ “ความรัก” จากการศึกษาเพลงภาษาญี่ปุ่นพบถ้อยคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายของเหลวในภาชนะบรรจุ ได้แก่ 満たす (mitasu) เต็มเต็ม, 溢れる (afureru) เอ่อล้น

(8.1) 愛情に満たされる日 aijou ni mitasareru hi วันที่ถูกเติมเต็มด้วยความรัก

(snow jam - Rin 音 แพลโดย <https://bit.ly/3wvY85b>)

(8.2) なんとなく好きな気持ち溢れた nantonaku sukina kimochi afureta

ความรู้สึกชอบพอมันเอ่อล้นออกมา

(snow jam - Rin 音 แปลโดย <https://bit.ly/3vwY85b>)

จาก (8.1) - (8.2) จะเห็นได้ว่าการพบถ้อยคำอุปลักษณะที่อยู่ในวงความหมายของของเหลวในภาษาขณะบรรจุมารวมถึงความรัก โดยคำว่า “満たす (mitasu) เต็มเต็ม” เป็นคำที่ใช้กล่าวถึงการบรรจุน้ำให้เต็มมาใช้ในความหมายของการสนองความต้องการความรักให้แก่อีกฝ่าย คำว่า “溢れる (afureru) เอ่อล้น” ใช้ในบริบทของความรู้สึกที่มากจนเหมือนของเหลวที่ล้นออกมา

มโนทัศน์ต้นทาง	มโนทัศน์ปลายทาง
ของเหลวในภาษาขณะบรรจุ	ความรัก
満たす (mitasu) เต็มเต็ม	การสนองความต้องการความรัก
溢れる (afureru) เอ่อล้น	การได้รับความรักอย่างมาก

ตารางที่ 10 : ตารางแสดงการถ่ายโอนความหมายต้นทางไปยังความหมายปลายทางของอุปลักษณะของเหลวในภาษาขณะบรรจุ

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักจากเพลงภาษาญี่ปุ่นจำนวน 53 เพลง พบถ้อยคำอุปลักษณะจำนวน 82 คำ ทำให้ได้เห็นระบบความคิดของผู้ใช้ภาษาชาวญี่ปุ่น สามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

1) จากการจำแนกข้อมูลของถ้อยคำอุปลักษณะที่พบในเพลงภาษาญี่ปุ่น จำแนกอุปลักษณะได้ 8 ประเภท เรียงลำดับจำนวนที่พบจากมากไปน้อย ดังนี้ 1. ความรักคือธรรมชาติ 2. ความรักคือการเดินทาง 3. ความรักคือสิ่งของ 4. ความรักคือการแสดง 5. ความรักคือความเจ็บป่วย 6. ความรักคือสิ่งเหนือธรรมชาติ 7. ความรักคืออาหาร 8. ความรักคือของเหลวในภาษาขณะบรรจุ พบว่าอุปลักษณะความรักคือธรรมชาติมีมากที่สุด จำนวน 25 คำ นับเป็นร้อยละ 30.49 ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐาน 1) จะพบประเภทอุปลักษณะ “ความรักคือธรรมชาติ” มากที่สุด และไม่พบเจอถ้อยคำอุปลักษณะที่จัดอยู่ในประเภทของความรักคือสงครามและความรักคือสถานที่ในเพลงรักภาษาญี่ปุ่นในงานวิจัยนี้

อุปลักษณะความรักคือธรรมชาติที่พบมากที่สุดในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยพิจารณาว่าเนื่องจากคนญี่ปุ่นมีความใกล้ชิดธรรมชาติเป็นอย่างมากดังที่ปิ่นณวัฒน์ บำรุง (2018) กล่าวไว้ว่า ชาวญี่ปุ่นเดิมเป็นสังคมเกษตรและการประมงมีความคิดว่าตนเกิดมาพร้อมธรรมชาติ โตมาพร้อมกับธรรมชาติ และสุดท้ายก็ต้องกลับคืนสู่ธรรมชาติ ความคิดนี้แสดงออกมาให้เห็นในรูปแบบของปรัชญาและศาสนา เช่น ลัทธิเซน คนญี่ปุ่นจึงมีวิถีชีวิตที่สอดคล้อง

และกลมกลืนกับธรรมชาติ การพบอุปลักษณความรักคือธรรมชาติจึงเป็นการนำเอาประสบการณ์ ความรัก ความเคารพที่มีต่อธรรมชาติมาใช้อธิบายระบบความคิดที่คนญี่ปุ่นมีต่อความรักอีกด้วย

ส่วนการที่ไม่พบอุปลักษณความรักคือสงคราม ผู้วิจัยมีความคิดว่าผู้ใช้ภาษามีประสบการณ์ความรู้สึกที่ไม่ดีเกี่ยวกับสงคราม ดังที่นิธิพัฒน์ สิ้นเพ็ง (2560) กล่าวว่าชาวญี่ปุ่นรู้สึกว่าการเป็นเหยื่อหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ความทรงจำของคนญี่ปุ่นที่มีต่อสงครามจึงเต็มไปด้วยความรู้สึกไม่ดี ตัวอย่างเช่น ความทรงจำที่มีต่อระเบิดปรมาณูที่ฮิโรชิมาที่มีผลต่อความรู้สึกของคนญี่ปุ่นอย่างมากเพราะนอกจากผู้เสียชีวิตจำนวนมากแล้วระเบิดปรมาณูยังสร้างผลกระทบต่อผู้ที่มิมีชีวิตรอดด้วย นั่นก็คืออาการป่วยจากการได้รับสารกัมมันตภาพรังสี และยังมีความทรงจำของสมรภูมิที่โอะกินะวะ ที่ในตอนนั้นผู้ที่จะยอมแพ้จะถูกบังคับให้ฆ่าตัวตาย หากไม่ทำก็ถูกฆ่าโดยทหารญี่ปุ่นเอง เหตุการณ์นี้สร้างความรู้สึกที่ชาวญี่ปุ่นเป็นเหยื่อของสงครามไม่ใช่แค่จากศัตรูแต่เป็นเหยื่อของฝ่ายตัวเองอีกด้วย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความคิดว่าการพูดถึงสงครามเป็นการกระตุ้นหรือทำให้ชาวญี่ปุ่นนึกถึงประสบการณ์ความรู้สึกที่ไม่ดีขึ้นมาอีก จึงเป็นเรื่องยากที่จะนำความรักหรือสิ่งจรรโลงใจใดไปเปรียบกับสงคราม ทำให้ไม่ปรากฏอุปลักษณความรักคือสงครามในข้อมูลเพลงภาษาญี่ปุ่นนี้

สำหรับอุปลักษณความรักคือสถานที่ที่ไม่พบในภาษาญี่ปุ่นแต่ในเพลงไทย กรรณก รัมมะอัทธ (2556) และศรณชนก ศรแก้ว (2560) พบว่ามีการใช้ถ้อยคำในความหมายสถานที่นี้ เช่น ที่พัก ศาลา ที่ของหัวใจ สุภาวดี รัตนมาศและเมธา ชูเชิดเกียรติสกุล (2003) ก็ได้กล่าวว่าศาลาเป็นสิ่งหนึ่งที่มีบทบาทในชีวิตคนไทยทั้งด้านวิถีชีวิต ประเพณีและศาสนา เช่น ในอดีตคนไทยเดินทางทางน้ำก็จะมีศาลาท่าน้ำไว้ใช้ขึ้นลง เมื่อเปลี่ยนมาเดินทางทางบกก็มีศาลาริมทางใช้สำหรับพัก หรือค้ำระหว่างการเดินทาง ด้านศาสนาก็มีศาลาไว้ทำกิจกรรมทางศาสนามากมาย จากการสังเกตของผู้วิจัยในระหว่างการพำนักในประเทศญี่ปุ่น พบว่าที่ญี่ปุ่นมีสิ่งก่อสร้างอย่างศาลา หรือที่พักระหว่างทางเดินในมหาวิทยาลัยและห้างสรรพสินค้า ปรากฏให้เห็นไม่มากนัก ซึ่งต่างจากในเมืองไทยที่มีสถานที่ในลักษณะเหล่านี้ที่ให้ใช้เป็นที่พักในยามเหนื่อยล้าปรากฏให้เห็นอยู่ทั่วไป มโนทัศน์ของสถานที่สำหรับพักกายเหล่านี้จึงไม่เด่นชัดในความคิดของคนญี่ปุ่น จึงไม่สะท้อนออกมาให้เห็นในรูปแบบอุปลักษณความรักคือสถานที่พักใจ ผู้วิจัยจึงพิจารณาว่าด้วยเหตุนี้ทำให้ไม่พบอุปลักษณประเภท “ความรักคือสถานที่” ในเพลงภาษาญี่ปุ่น

2) ประเภทอุปลักษณความรักคือการเดินทาง และความรักคือสิ่งของที่พบในงานวิจัยนี้ มีความสอดคล้องกับงานของ Nakao และ Nabeshima (2014) การใช้อุปลักษณความรักคือการเดินทางกล่าวไว้ว่าถ้อยคำที่พบมักไม่มีการระบุปลายทางเอาไว้ เพราะระบบความคิดการเดินทางของญี่ปุ่นไม่สำคัญว่าจะมุ่งหน้าไปที่ใดแต่สำคัญในระหว่างการเดินทางที่ใช้เวลาร่วมกันซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นได้จากตัวอย่าง (2.2) ที่กล่าวว่าไม่ว่าสุดท้ายจะเป็นอย่างไร ยังไงก็จะอยู่เคียงข้างกัน และ Nakao และ Nabeshima (2014) ยังมีการยกประโยค 「恋に落ちる」 ตกหลุมรัก โดยอธิบายว่าเป็นปรากฏการณ์เมื่อคุณชอบใครสักคนสภาพจิตใจของคุณจะเปลี่ยนไป รู้สึกดึงดูดใจอยากเข้าใกล้อีกฝ่ายมากขึ้น เป็นเหตุการณ์ที่ทำให้ความรู้สึกเหมือนเป็นแรงผลักดันจากภายนอก ไม่สามารถควบคุมความรักด้วยความตั้งใจของตัวเองเหมือนสิ่งของ สอดคล้องกับตัวอย่าง (3.2)

นอกจากนี้มีการพบอุปลักษณะความรักคือของเหลวและความรักคือธรรมชาติ ในงานวิจัยเรื่องการพิจารณาปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษในอุปลักษณะอารมณ์ของ Ooishi (2008) โดยมีการใช้ถ้อยคำในวงความหมายของของเหลว เช่น 湧出 (yuushutsu) ไหล พรั่งพรั่ง, 没入 (botsunyuu) ตุ่มดำ และถ้อยคำในวงความหมายของธรรมชาติ เช่น 育成 (ikusei) เลี้ยงดู, 芽生える (mebaeru) แตกต้นอ่อน เป็นต้น ซึ่งถ้อยคำที่ Ooishi (2008) พบแตกต่างจากถ้อยคำที่พบในงานวิจัยนี้ ถ้อยคำในวงความหมายของของเหลว ได้แก่ 満たす (mitasu) เต็มเต็ม, 溢れる (afureru) เอ่อล้น และถ้อยคำในวงความหมายธรรมชาติ ได้แก่ 実る (minoru) ออกผล

3) จากประเภทของอุปลักษณะที่พบในเพลงภาษาญี่ปุ่นดัง 8 ประเภทข้างต้น ทำให้เห็นทัศนคติที่มีต่ออุปลักษณะหลายลักษณะ ดังนี้ 3.1 อุปลักษณะเชิงบวก 3.2 อุปลักษณะเชิงลบ และ 3.3 อุปลักษณะที่เป็นได้ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ รายละเอียดดังนี้

3.1 อุปลักษณะความรักคืออาหาร ของเหลวในภาชนะบรรจุ สิ่งของ ธรรมชาติ สิ่งเหนือธรรมชาติมีลักษณะเป็นไปในเชิงบวก ผู้ใช้ภาษามีความคิดต่ออุปลักษณะเหล่านี้ว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตหรือเป็นสิ่งที่ล้อมรอบตัวเราในชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งที่ทำให้รู้สึกพอใจ จึงมีความคิดต่อสิ่งเหล่านี้ในเชิงบวก

3.2 อุปลักษณะความรักคือความเจ็บป่วย มีลักษณะเป็นไปในทางลบ อุปลักษณะความรักคือความเจ็บป่วยเป็นไปในเชิงลบอย่างเห็นได้ชัด จากการเปรียบว่ามีความเจ็บป่วยด้านจิตใจเหมือนการเจ็บป่วยหรือมีความผิดปกติทางร่างกาย

3.3 อุปลักษณะความรักคือการเดินทาง การแสดง มีลักษณะความรักได้ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ อุปลักษณะความรักคือการเดินทางเป็นอุปลักษณะที่เป็นเชิงบวก เช่น (2.1) “歩き出す (arukidasu) เดินหน้า” แสดงถึงความรักที่ก้าวหน้าหรือมีความหวังที่จะเดินหน้าต่อไป ในทางตรงกันข้ามยังพบอุปลักษณะความรักคือการเดินทางที่เป็นเชิงลบ เช่น (2.3) คำว่า “小田急線 (Odakyusen) รถไฟสายโอดะคิว” ที่แสดงถึงการไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์กับคนที่รัก เช่นเดียวกับอุปลักษณะความรักคือการแสดงที่เนื้อหาของเพลงเป็นไปแนวทางที่ว่าความรักสามารถเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเหมือนการที่ไม่รู้ว่าตอนจบของเรื่องจะเป็นอย่างไร

ประเภทอุปลักษณะ	
+	ความรักคืออาหาร, ความรักคือของเหลวในภาชนะบรรจุ, ความรักคือสิ่งของ, ความรักคือธรรมชาติ ความรักคือสิ่งเหนือธรรมชาติ
-	ความรักคือความเจ็บป่วย
±	ความรักคือการเดินทาง, ความรักคือการแสดง

ตารางที่ 11 : ตารางแสดงทัศนคติที่มีต่ออุปลักษณะประเภทต่าง ๆ

4) ชนิดของถ้อยคำอุปลักษณะแสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบของความรัก

ชนิดของถ้อยคำอุปลักษณ์มีการแสดงถึง ผู้มีความรัก คนที่รัก อารมณ์รัก การกระทำเมื่อมีความรัก และความสัมพันธ์ ซึ่งจำแนกชนิดของถ้อยคำอุปลักษณ์ได้เป็น 3 ชนิด ได้แก่ 1. คำนาม 2. คำกริยา 3. คำคุณศัพท์ โดยงานวิจัยนี้ไม่พบอุปลักษณ์ที่เป็นคำวิเศษณ์ รายละเอียดดังนี้

4.1 คำนาม จำนวน 47 คำ คิดเป็นร้อยละ 57.32 ของจำนวนถ้อยคำอุปลักษณ์ทั้งหมด พบว่ามีการแสดงถึง ผู้มีความรัก 7 คำ คนที่รัก 13 คำ อารมณ์รัก 15 คำ และความสัมพันธ์ 12 คำ

4.2 คำกริยา จำนวน 29 คำ คิดเป็นร้อยละ 35.36 ของจำนวนถ้อยคำอุปลักษณ์ทั้งหมด พบว่ามีการแสดงถึง การกระทำเมื่อมีความรัก 20 คำ อารมณ์รัก 7 คำ และความสัมพันธ์ 2 คำ

4.3 คำคุณศัพท์ จำนวน 6 คำ คิดเป็นร้อยละ 7.32 ของจำนวนถ้อยคำอุปลักษณ์ทั้งหมด พบว่ามีการแสดงถึง อารมณ์รัก 5 คำ และการกระทำเมื่อมีความรัก 1 คำ

ชนิดของถ้อยคำอุปลักษณ์	ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ใช้
คำนาม	ラブストーリー เรื่องราวความรัก, 芝居 การแสดง, 観客 ผู้ชม, 色彩 สีสัน, 雪 หิมะ, 春風 ลมของฤดูใบไม้ผลิ, 風の強さ ความแรงของลม, マリーゴールド ดอกดาวเรือง, 空 ท้องฟ้า, 雲 เมฆ, 虹 สายรุ้ง, メロウなエンディング ตอนจบแบบมีความสุข, エンドロール เครดิตตอนจบ, フィล์ม ฟิล์ม, 助演 ตัวประกอบ, 監督 ผู้กำกับ, カメラマン ดากล้อง, 映画 หนัง, 晴れ間 อากาศแจ่มใส, 深い傷 บาดแผลลึก, 瘡蓋 สะเก็ดแผล, 煌めき แสงเป็นประกาย, 道 ทาง, 花束 ช่อดอกไม้, 晴れ แจ่มใส, 扉 ประตู, 行方 ตำแหน่ง, 合図 สัญญาณ, 棘 หนาม, 旅 การเดินทาง, サーチライト ไฟฉาย, 夢 ความฝัน, 魔法 เวทมนตร์, ターミナル สถานีปลายทาง, 壁 กำแพง, 波 คลื่น, 真ん中 ตรงกลาง, 花 ดอกไม้, 輝き ส่องประกาย, 水 สายน้ำ, 線 สายรถไฟ, 傷跡 แผลเป็น, 主演 ตัวเอก (2) ⁴ , 星 ดาว (2), 馬鹿 บ้า (2), 傷 แผล (2), 光 แสง (3)
คำกริยา	奪う ชว่งชิง, 戻る ย้อนกลับ, 歩き出す เดินหน้า, 届く ส่งถึง, 実る ออกผล, 遙か先へ進め มุ่งไปข้างหน้า, 味わう ลิ้มรส, 剥がれ落ちる หลุดลอก, 染める ย้อม, 転がす ล้มกลิ้ง, 落ちる ตกหล่น, 守る ปกป้อง, 遊ばせる ปล่อยให้เล่น, ปลดปล่อยให้ลอยละล่อง, 噛みつく กัด, 離す ปล่อย, 暴れ回る โมโห บ้าคลั่ง, 願う อธิษฐาน, 残す ปล่อย, 運ぶ พา, 行く ไป, 離れる แยกจาก, 戻る ย้อนกลับ, 探す ค้นหา, ズレる สวนทาง, 道を歩く เดินไปตามทาง, 行ける ไปได้, 歩く เดิน (2), 溢れる เอ่อล้น (2), 満たす เต็มเต็ม (4)
คำคุณศัพท์	幼い รวยเยาว์ เด็ก, 真つ直ぐ ตรง, 苦しい ลำบากเจ็บปวด, 甘い หวาน, 熱い ร้อน (2), 痛い เจ็บปวด (2)

ตารางที่ 12 : ตารางแสดงชนิดของถ้อยคำอุปลักษณ์และถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ใช้

จากข้อมูลพบว่ามีคุณสมบัติคล้องกันระหว่างชนิดของคำกับความหมายของสิ่งที่นำไปเปรียบ คำนามเป็นการแสดงถึงบุคคลมากที่สุด ซึ่งก็คือผู้มีความรักและคนที่รักรวมกัน 20 คำ คำกริยาแสดงถึงการกระทำเมื่อมีความรักมากที่สุด จำนวน 20 คำ คำคุณศัพท์แสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกมากที่สุดจำนวน 5 คำ โดยงานของพรพรณ พลบุญ (2018, หน้า 356) พบว่า มีถ้อยคำอุปลักษณ์เป็นคำนาม คำคุณศัพท์ และคำกริยาตามลำดับ โดย

⁴ จำนวนตัวเลขในวงเล็บหมายถึง จำนวนครั้งที่ปรากฏ

ไม่ได้ระบุจำนวนชัดเจน ต่างจากงานวิจัยนี้ที่พบค่านาม ร้อยละ 57.32 คำกริยา ร้อยละ 35.36 คำคุณศัพท์ ร้อยละ 7.32 ตามลำดับ

โดยสรุปผู้วิจัยพบว่าผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากการศึกษาอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ที่เกี่ยวกับความรักจากเพลงภาษาญี่ปุ่นพบอุปลักษณ์ความรักคือธรรมชาติมากที่สุด โดยคำที่พบเป็นคำที่สามารถมองเห็นพบเจอได้อยู่รอบตัว เช่น ท้องฟ้า ดอกไม้ สายรุ้ง และชนิดคำของถ้อยคำอุปลักษณ์ที่พบมีความสอดคล้องกับความหมายของสิ่งที่นำไปเปรียบ เนื่องจากคำที่พบเป็นการแสดงถึงระบบความคิด สังคม วัฒนธรรม ประสพการณ์ที่ผู้ใช้ภาษานำมาทำความเข้าใจความรักโดยผ่านการใช้อุปลักษณ์ต่าง ๆ จึงเห็นได้ว่าคนญี่ปุ่นมีทัศนคติต่อความรักเป็นไปในเชิงบวก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต ดังนี้

1. หากนำอุปลักษณ์ในเพลงภาษาญี่ปุ่นมาเปรียบเทียบกับบทเพลงไทยจะทำให้รู้ว่าคุณค่าที่มีต่อความรักของคนไทยและคนญี่ปุ่นต่างกันหรือไม่ อย่างไร
2. หากวิเคราะห์อุปลักษณ์ในระดับกลุ่มคำ จะทำให้ได้สำนวนที่สะท้อนมนทัศน์ที่มีต่อความรักได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เกี่ยวกับผู้เขียน

ดร.สุนทร คันธธรรมพันธ์: อาจารย์สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นางสาวนภสร อิงสถิตธนวันต์: นิสิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาตะวันออก : ภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บรรณานุกรม

กรรณก รัมมะอรรถ. (2556). การเปรียบเทียบอุปลักษณ์ความรักในเพลงไทยลูกทุ่งกับเพลงไทยสากล (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).

นิธิพัฒน์ สิ้นเพ็ง. (2560). มาตรการความยุติธรรมระยะเปลี่ยนผ่านในประเทศญี่ปุ่นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2: ผลกระทบและความทรงจำของคนญี่ปุ่นต่อสงคราม. *วารสารญี่ปุ่นศึกษา*, 34(2), 114.

ปิ่นแก้ว บำรุง. (2018). การเล่าเรื่องวัฒนธรรมญี่ปุ่นทางรายการสารคดีโทรทัศน์ไทย. *วารสารกระแสวัฒนธรรม*, 21(39), 47-57.

พรพรวรรณ พลบุญ. (2018). อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์จากบทเพลง J-pop. *วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์*, 35(2), 331-361.

สุพิศ เสียงก้อง. (2562). ห่อด้วยใจ ให้อด้วยรัก...จากบรรจักษ์ญี่ปุ่น. *วารสารศิลปกรรมบูรพา*, 22(2), 10-25.

สุภาวดี รัตนมาศ, และเมธา ชูเชิดเกียรติสกุล. (2003). ศาลาไทยและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม. *วารสารวิชาการสถาปัตยกรรมและศิลปกรรม*, 1(1), 19-24.

ศรณชนก ศรแก้ว. (2560). อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์เกี่ยวกับบุคคลที่สามของความรักในเพลงไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยศิลปากร).

Lakoff, G. & Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago.

- Nakao, M., & Nabeshima, K. (2014). Where Affection Turns into Commitment: A Metaphorical Analysis of Two Words for Love in Japanese Pop Lyrics. 英米文學英語學論集, 3, 21-44
- Ooishi, A. (2008). A contrastive study on metaphors of feeling in Japanese and English. 日本認知言語学会論文集 8, 274-284